

EPERJESI LAPOK

Sárosmegye s városainak társadalmi s gazdasági érdekeit képviselő hetilap.

AZ EPERJESI SZÉCHENYI-KÖR KÖZLÖNYE.

Szerkesztői iroda: főutca, 203. szám.

Ide intézendő minden a lap szellemi részét illető közlemény.

Kiadó-hivatal:

Eperjesi Bank-Egylet könyvnyomdájában Eperjesen.

Ide intézendő minden előfizetés, hirdetmény és a kiadás körüli panaszok.

Megjelen: minden szombaton.

Előfizetési ár: vidékre postán vagy helyben házhoz küldve:

Egy évre 4 frt.
Félévre 2 " "
Negyedévre 1 " "

Hirdetéseket elfogad: Haasenstein és Vogler Budapesten és Bécsben, G. L. Danbe m. Frankfurtban.

HIRDETÉSI DÍJ:

háromhasábos petit sor egyszeri hirdetése 5 kr., többszörös hirdetés jutányosabb.

— Bélyegdíj: minden hirdetésért külön 30 kr. — Nyitlér minden sor 10 kr.

Kéziratok és levelek vissza nem adatnak. — Bérmentetlen levelek csak ismerős kezektől fogadhatók el.

Városi közlemények.

A fekete sas átépítésére szükséges kölcsönnek az osztr. nemzeti banktól leendő kieszközlését a városi pénzügyi s gazdasági szakosztály egyik tagja magára vállalta, mely célból neki a szükséges mellékletekkel felszerelt kérvény átadott.

Mult szerdán a szakosztály ülést tartván, annak említett tagja bejelentette, hogy az egész iratsomó visszaküldetett oly távirati értesítés mellett, hogy a kölcsönterv nem utasított ugyan el, de hogy a kérvény még pótlólag felszerelendő lesz. Bővebb, levél utján értesítés a közelebbi napokra helyeztetik kilátásba.

A szakosztály a ministerleg jóváhagyott kölcsönügylet lebonyolítására vonatkozó közgyűlési határozat foganatosításával lévén megbízva, először is az ügy jelenlegi stadiumával igyekezett tisztázni.

Felmerült tehát a kérdés, vajon e magánjellegű értesítés hivatalosan tudomásul veendő-e vagy sem. A kik felszólaltak, mind oda nyilatkoztak, hogy ez értesítés csakis magánjellegűnek vehető s hogy a közvetítésre vállalkozottnak eljárásától az ügyet függővé tenni, vagy e miatt késleltetni nem szabad.

Kimondott tehát, hogy a kilátásba helyezett levél utján bővebb értesítés, melynek vasárnapig meg kell érkeznie, bevárandó.

Kedvező s teljesen megbízható értesítés esetében a szükséges lépések haladék nélkül megteendők. Ellenkező esetben pedig a kölcsön az osztrák-magyar bank budapesti osztályánál s esetleg egy harmadik pénzintézetnél bonyolítandó le, miertis a helyszínen leendő gyorsabb eljárás végett a polgármester és Haitseh, városi képviselő személyében egy követség küldetik ki.

Remélhető, hogy a követségnek sikerülni fog feladatát városunk érdekeinek megfelelőleg mihamarább megoldani.

Hogy bíráljuk a műkedvelőket?

Ezen kérdés az utóbbi napokban, az előfordult nézeteltérés folytán élénk vita tárgyát képezte a lap hasábjain, s miután, minden e körbe vágó kérdés most mióta a Széchenyi-kör fennáll, maradandóbb jelentőséggel látszik bírni, megkísértem igénytelen véleményem közlése által annak lehetőleg célszerű eldöntéséhez hozzájárulni.

Mellőzöm az előfordult eset névszerinti megemlítését s a pro és contra felhozottak részleteit; magából a dolog természetéből akarok kiindulni, s csak a mult szám tárcájában megjelent csevegések egyik passzusával kell behatóbban foglalkoznom.

Az mondatik e passusban, hogy Eperjes ilyen meg olyan furcsa, originalis és nevezetes kis városka, de az eddigi történetéből felhozható megannyi furcsaságok, originalitások és nevezetességek eltűnnek a legújabb furcsaság mellett, a mellett t. i. „a mit a helybeli közönség egy része (?) egy idő óta (?) a műkedvelői előadások alkalmából az újságiról követel;” mert, — mint tovább szól a cikk, némelyek azt kívánják, hogy a recensens a műkedvelői előadásokról föltétlenül csak kedvező kritikát írjon, sőt, hogy a szerkesztőség csakis dicséret cikkeket fogadjon be lapjába.

E fölött azután az érdemes cikkíró sajnálkozó elesodálkozásának ad kifejezést, azt mondja, hogy Greguss vagy Gyulay holtra nevetné magát, ha e kisvárosias nézetet hallaná, s kéri végül közönségünket, hogy miután az ily „primitív érzékenykedés” mauvais genre, mely kiment már a nagy világ divatából, hagyjon fel inkább vele, maga a műkedvelők előhaladása tekintetéből.

Fogadjja az érdemes cikkíró újból tiszteletmet ismeretei s nézetei iránt, de engedje megjegyznem, hogy itt talán még mások is vannak kiknek fogalmuk van a világ járásáról s arról, hogy mi történik és mi szokás a nagy világban? Ezen „mások” pedig bizonyosan osztják azon, csakis az érdemes cikkíró által nevezetesnek talált nézetet, miszerint műkedvelők és hivatásszerű művészek megbírálásában nem ugyanazon elvek mérvadóak s nem ugyanazon eljárás követendő.

Ha a fölmerült nehezítésre hivatásszerű művészek kíméletlen megbírálása adott volna okot, akkor elfogadnám cikkíró azon állítását, miszerint az ily nézet fölött Gyulay és Greguss hahótára fakadnának; de az egy szóval sem mondatott; itt műkedvelőkről volt szó és műkedvelői előadások bírálásánál eddig még — méltóztassék P. J. urnak elhinni — nem csak Fragopolisban de az egész világon a megítélés szempontjából a kitűzött nemes cél s a fellépők szívesége és buzgalma szolgáltak, melyek tekintetéből a műkedvelők között még külömbiséget is tennünk csak a legóvatosabban szabad, fellépésük tárgyi jelentősége és becsének egészen fészelen, vagy épen kíméletlen mértelegésétől pedig föltétlenül tartózkodnunk kell.

Úgy hiszem nem kell azon szembeszökő külömbiségre utalnom, mely hivatásszerű művészek és műkedvelők fellépése között fennforog, hogy a megítélésben irányadó nézpontok különböző voltát indokoljam. Kiki írhat s minden lapszerkesztő közölhet oly recensiókat, minőknek megírását vagy közlését leghelyesebbnek tartja, de ha elfogadjuk azon gyakorlatilag csak nagyon is igazolt elvet, miszerint a dilettáns előadásokról közölt jelentések első és főfeladata az önzetlenül fáradozók iránti elismerés kifejezése s az ügybuzgalom fokozása, s hogy e téren a kedvezőtlen bírálat által ezerszer többet veszélyeztetünk, mint mennyit legjobb esetben is javíthatunk, ha, mondom ezen, a gyakorlat alapján legmelegebben ajánlható elvet oly föltétlenül magunkévá tesszük, mint azt magunká tenni részemről hajlandó vagyok, úgy mint recensens irni s mint szerkesztő befogadni nem fogunk oly cikket, mely csak távolról is veszélyeztetheti a mindenkifölött megóvni kívánt érdeket. Itt aztán helyén lesz a bárkinek disgustálásától való gondos őrizkedés, melyet hivatásszerű színészekkel szemben nem egyszer láttam alkalmaztatni, a nélkül, hogy ez alkalmazás szükséges vagy üdvös voltáról meggyőzettem volna.

A fenti értelemben szabad talán nyilatkozniok azoknak, a kik közvetlen tapasztalás után legjobban tudhatják és érezhetik, mennyire megnehézíti a legkevesebé tapintatlan vagy elhamarkodott kritika a legközelebbi előadás rendezőinek feladatát.

Tudom, hogy az általam igen tisztelt cikkíró ellenvetésül azt fogja felhozni, miszerint a mi célunk nem csak a buzdítás, de a javítás, a haladás is, s hogy e tekintetben kívánatos, miszerint a műkedvelők fellépésük szakértői bírálatát hallván, azt máskorra hasznosítsák. Ezen második cél iránt tökéletesen egyetértünk, s részemről azt tartom, hogy épen mióta a Széchenyi-kör fennáll, a műkedvelői előadások megszűntek pusztán a részvevők és a hallgatók mulattatását célzó kedvtelés, időöltés jellegével bírni, sőt inkább kifejezett céljuk: műkedvelőink képzése, előmenetelüknek eszközlése, mihez képest kívánatos, sőt szükséges, hogy a Széchenyi-kör minden előadása az előbbiekkal szemben határozott haladásról tanuskodjék. Elismerem azt is, hogy e javítás és haladás legbiztosabban szakértőink meghallgatása által érhető el; csupán egyre nézve eltérő véleményem: a szakértők nyilatkozásának módja s helyére nézve.

Azt hiszem, a jelzett távolabbi célt tökéletesen megvalósíthatjuk a műkedvelők iránti tartozó kímélet legkisebb megsértése nélkül, ha csak gondosan és tapintatosan meg tudjuk különböztetni, hogy mi tartozik a nyilvánosság elé és mi nem.

Az eszköz kezeinkben van, s ez eszköz: maga a Széchenyi-kör. A Széchenyi-körnek négy szakválasztmányja van, melyek váltakozó vezetése és rendezése mellett létesülnek előadásaink: a magyar nyelvű felolvasások a magyar irodalmi, az idegen nyelvűek az idegen nyelvi- és irodalmi-, a zene-előadások a zene- és képző művészeti-, s a szín-előadások a színészeti szakválasztmányból indulnak ki s ezeknek vezetése alatt állanak; a szakválasztmányok a dolog természete szerint, különös tekintettel a szakértelemre vannak egybealakítva, s bátran mondhatjuk, hogy mindegyikük több oly tagot számlál, kik az illető szakban nemcsak mint műkedvelők fellépni, de mint elméletileg képzett szakértők bírálni is hivatva vannak. Ha alapszabályaink értelmében minden felolvasandó mű előbb

az illető szakválasztmányunk bemutatandó, s a színészeti szakválasztmány — ügyrendje szerint — egy két tagját bizza meg az előadások műszaki rendezésével a próbák alatt, — miért nem képezhetnék minden szakválasztmány előadásai megtartásuk után is oly barátságos megbeszélés tárgyát, melynek alkalmával a szakválasztmány által megbízott szakértők a fellépett műkedvelők előtt bírárlólag nyilatkoznak fellépésükre nézve, megjegyzéseiket bizalmasan közlik s máskorra utbaigazítást adnak? Ha ilyeszerű, mindjárt az előadás után megtartandó megbeszélések állandó gyakorlattá válnak, — a mennyire műkedvelőinket ismerem — meg vagyok róla győződve, miszerint a választmány által megbízott s szakértelmük által különben is kiváló egyének megjegyzéseit nem csak készséggel elfogadjandják, de idővel maguk fognak véleményük után tudakozódni, — s míg így a folytonos javítás és képzés rendszeres gyakorlat által lesz biztosítva, ama másik érdek, hogy t. i. műkedvelőink a nyilvánosság terén közölt roszaló bírálatok által el ne kedvetleníttessenek, teljesen megóva marad, mert ezen gyakorlat mellett a lapban közölt recensió továbbra is a műkedvelőkkel szemben igen indokolt kímélet korlátai között maradhat s feladatát továbbra is csak a buzgalom és önzetlen fáradozás méltatása képezdini.

Ezen javaslatomat azon reményben adtam elő, hogy elfogadása által két oly cél elérését biztosítandjuk, melyek mindketteje egyenlően fontos előttünk, de melyek az eddigi gyakorlat mellett rendszerint csak egymás rovására voltak megközelíthetők.

Eperjesi Széchenyi-kör.

Az eperjesi „Széchenyi-kör 2 pályázatot hirdet és pedig.

TÁRCA.

Az öngyilkosság.

Dr. Austerlitz M. felolvasásának visszhangja.

A madár már nem érzi jól magát a levegőben, a hal a vízben s az ember — a földön?

Pedig a természet ennek is, annak is, meg amannak is kijelölte a maga helyét.

Oh! igen, azok ott jól érzik magukat, de — az ember, az ur felettök, a természet ura, ez már nem találja be magát helyzetébe.

Pedig nincs más hazája a fizikai cosmosban. Hát hová fog vándorolni? Hah! alattasai a gyáva állatok nem ismerik módját; az ember — ő ismeri, ur a természet felett s ur önmaga felett — ő segít magán, mihelyt a természet s önmaga terhére vannak.

A probléma megfejtve! Elküldi vagy elköltözteti önmagát egy új, ismeretlen létbe.... Öngyilkosság lesz. Az ember csakugyan ur önmaga felett! Ehhez alattasai, a természet alsóbb szervezetei, az állatok, — nem értenek.

„Öröm az élet! Boldogság az élet!” — hangzik füleinkbe több oldalról.

Hát ez minő diszharmonia a cosmosban? — A cosmosban, m. név és értemény szerint összhangzatot jelent? Ki itt az összhang megzavarója? — te a föld ura? vagy alattvalód, a természet? — vagy csalékony syrenhangok ámitanak földi boldogsággal?

A bölcsész azt mondja: „Minden lény a neki adott viszonyok között boldogságra van hivatva.” Költő és bölcsész ölelkeznek ez igazságban.

Völgy ölen, kies virányon s erdők lombja között kedves madárcsaládok élik örömtelt napjaikat. A kis dalnoknak szük az erdő; nem fogadhatja be doldogságát; kikiáltja azt a lég magasságból a négy táj felé, hadd hallja meg az egész világ: „Öröm az élet, boldogság az élet!”

Nem érzed ember fia, föld ura, hogy téged is vonz és ragad benső vágyad ellenállhatlan erővel a boldogság felé? De mennyire érzed! S csak te érzed igazán! De minő szitokszókat hallok ajkaidról ellebenni: „Átok az élet! Nyomor az élet!” Hah, mily kirívó diszharmonia! Hát a természet elletébe helyezi magát urával, az emberrel, esz-

I kíván a szab kir. Eperjes város közön-
ségének hazafias elhatározása folytán e városban
építendő állandó színház megnyitására egy **alkalmi
prologot**, melyben a szeplőtelen tiszta hazafiság
legyen feltüntetve és dicsőítve, tekintettel Sáros-
megye és Eperjes város multjára.

II. kíván tanulmányt gróf Széchenyi István
társadalmi működéséről. Ezen mű a kör első disz-
gyűlésén fog felolvasatni.

A pályázó munkák mindegyikének jutalma,
az eperjesi „Széchenyi-kör“ egyik nagylelkű párt-
fogója által, ezen célra felajánlott 100—100 frank
aranyban.

A pályázó művek benyújtásának határideje
az 1879. évi november 30-ika. A pályadíjat, mely
az alapszabályok 50. §-a szerint csak sárosme-
gyei születésű, vagy e megyében lakó szerző-
nek ítélt oda, nem csak a többi közt aránylag
a legjobb; hanem egyszersmind önálló irodalmi
belbecsével bíró mű nyerheti el. A pályadíjak a
kör első diszgyűlésén a védnök által osztatnak ki.

A pályázó művek idegen kézzel, tisztán és
olvashatóan írva, bekötve és lapszámozva, a szerző
nevét rejtő jellegű levél kíséretében a fentjelzett
határidőig a kör főjegyzőjénél nyújtandók be. A
benyújtott pályázó művek megírásiát az alapsza-
bályok 60. §-a szerint a kör magyar irodalmi szak-
választmánya eszközli, s írásba foglalt véleményét
végleges határozat végett a kör igazgató választ-
mányának terjeszti be.

Kelt Eperjesen, az eperjesi „Széchenyi-kör“
magyar irodalmi szakválasztmányának 1879. évi
január 20-án tartott üléséből.

Folyó évi januárhó 27-én esteli 6 órakor
Lasztókay László főgymn. ny. r. tanár folytatólag
tartott fölolvasást „Eperjes sz. kir. város haditör-
ténete“ című érdekes s nagybecsű értekezéséből.
Ezen alkalommal mindenekelőtt az 1687. év ret-
tenetes története, vagyis Caraffa Antal tábornok
mészárlása volt részletesen ismertetve. Egyidejű-
leg a vésztörténetek elé idézett s kihallgatott
Ottlyk György saját életiratainak erre vonatkozó
jegyzetei fölolvasatván eleven színekben lett fel-
tüntetve Caraffának ezen vidék, illetőleg ezen
város fölötti jó ideig tartott rémuralma. Ezután
érdekes kivonatok olvastattak a katolikus paer-
chia anyakönyveiből, melyek szerint az 1697. év
május 21-én lett Eperjesen megkeresztelve Asper-
mont gróf és Rákóczy Juliának itt született fiok
Lujtbrand, Gobert stb., kinek keresztapja III. Vil-
mos angol király és keresztanyja a hesseni her-
cegnő vala, majd ismét az 1698. év május 15-én
II. Rákóczy Ferenc herceg is be van vezetve az
anyakönyvbe mint Netz Kristóf császári kapitány
Ferenc nevű fiának keresztapja. Mire Rákóczy
Ferenc szabadságharcának kora lón bemutatva s
eredeti okmányok alapján kimutatva, hogy Eperjes
minő szerepet játszott ezen időben; meg lett to-
vábbá ismertetve az 1710. évi rettenetes pestis,
melyben csupán ezen városban 2340 ember halt

meg; ezen járvány után pedig, bizonyítá fölo-
vasó, hogy Eperjes város jelenlegi polgárai és
lakosai legnagyobb részt az 1711. év utáni idők-
ben bevándorlott s legkülönbözőbb nemzetiségű
ősöktől származnak. Ezen felolvasással, melyet ele-
jétől végig nagyszámú női s férfi közönség a leg-
nagyobb érdeklődéssel figyelemmel hallgatott végig,
befejezé tudós s buzgó fölolvasónk nagybecsű ér-
tekezését, melyet, a mint hallottuk, nemsokára
alkalmunk leendő nyomtatásban is olvashatni.

A magyar irodalmi szakválasztmány jövő
hétfőn, azaz febr. 3-án esteli 6 órakor házi elő-
adást rendez, mely alkalommal:

- 1) Szinyey István szaválja Arany János „A
lantos“ című költeményét.
- 2) Vida Aladár fölolvasa Bánóczy József
„Révai Miklós élete és művei“ című művének
ismertetését.

Külömfélék.

A helybeli kir. kath. főgymnasium tápinté-
zetének javára a f. hó 7-én rendezett szavlati-
dal-, zene- és táncestélyen befolyt

1. jegyekért	410 frt 60 kr.
2. felülfizetés	77 „ 50 „
3. alkalmi adomány	25 „ — „
összesen	513 frt 10 kr.
ebből levonva a költségeket	278 „ 54 „
a tiszta jövedelem	234 frt 56 kr.

Felülfizettek: Péchy Ödönne, Semsey Teréz
50 frt, Szent-Andrássy Lajos 10, Csatóy Agost
5, dr. Breyer Adolf 3, Pletényi Endre 3 frt 50 kr.
Steger Ubald 2, Dobay Sándor, Goldschmidt, ör-
nagy, Sass Bertalan és Sebes Ferenc 1—1 frt,
összesen 77 frt 50 kr.

Ezen alkalomból e célra adakoztak: Szinyei-
Péchy Mária 3 frt, Péchy Zsigmond 10, Hodossy
Imre 5, Szinyey Bertalan 3, Tahy László 2, és
Tragor József 2 frt, összesen 25 frt.

Ezen kedvező eredményt biztosították: Péchy
Ödönne, Semsey Teréz ő nsga mint lady patro-
nessnek fártfogása, az eperjesi „Széchenyi-kör“
hathatós erkölcsi támogatása, helyőrségünk tiszti-
karának azon nagylelkűsége, hogy a zenekart ezen
alkalomra átengedte, továbbá azon nemeskeblű
műkedvelők, kik közreműködésökkel az estélyt
oly élvezetessé tették; nevezetesen Faggyas Etelka
Kajtár Jolán és Krajzell Aranka urhölgyek; dr.
Berzevich Albert és Czirbusz István urak.

Mindazon nagylelkű pártfogóknak, kik ezen
jótékony célt erkölcsi és anyagi támogatásukra
meltatták, a nevelés-oktatás szent ügyének nevé-
ben mélyen érzett háláját kifejező kedves köte-
lességének ismeri Eperjesen, 1879. évi január 28.
a segélyző egyesület ig. választmánya.

Halálkozás. Mult kedden egy megható temet-
kezési kíséret ment végig a városban. Egy Hajdu-
Böszörményről idekerült jogász, Szabó Imre nevű,

kit az iskolai ifjúságon, két-három jogászon kívül
csak lesújtott anyja és sógora követték.

Hasonló szerencsétlenség érte Csink tanár
urat, ki 21 éves, tanulmányait kitünően végzett
fiát vesztette tegnapelőtt.

Az eperjesi önk. tüzoltó-egylet által farsang
utolsó estéjén rendezendő fényes álarcos hálra fo-
lyamatban vannak az előkészületek s az egyleti
választmány által kiküldött rendező-bizottság nem
kímél fáradságot, hogy e vigalom méltó zárkövet
képezze az ezidei farsangnak.

A héthársi vasuti állomás helyiségeiben f. é.
februárhó 15-én zártkörű táncvigalom rendeztetik.

Az eperjesi eszmadia-ifjúság néhány tagja,
f. é. februárhó 9-én a városi nagyteremben tánc-
vigalmat rendez.

A kis-szebeni takarékpénztár 35000 forint-
nyi részvénytőke után egy 690812 frt 88 krnyi
évi forgalom mellett 5229 frt 74 krnyi jövedel-
met mutat fel, mely összeg körülbelül 15%-nak
felel meg.

Harc emberevőkkel. Birara-szigetén Ausztrá-
liában, a mult aprilisban öt missionárust gyilkol-
tak meg. A hittérítők Fidzsi-szigeti benszülöttek
voltak; a Malikalo-parton a feketék megtámadták,
agyonütötték és — megették őket. Erre Brown
missionárius, az ottani missio főnöke, egy sereg
fehér emberrel, s néhány barátságos törzsszel a
kannibalok ellen indult, egy napi harcot vívott ve-
lük, s közülök 80—100 embert megölt. A Duke
of York szigetek benszülöttei is fellázadtak a fe-
hérek ellen, s három fehér embert megöltek. — A
kannibalismus egy másik esetét Queensland part-
jairól jelentik, hol egy kereskedő hajó zátonyra
jutott. — A feketék a legénységet agyonütötték s
hasukat megették.

Eladták az iskolát. Ö-Bást nógrádmegyei
községben furcsa eset történt. A község ugyanis
szorult állapotba jutván, hamarjában nem tudott
honnét pénzt teremteni; a falu érdekeit szívesen
viselő bíró Merke János tehát úgy segített a dol-
got, hogy a helybeli iskolát, a hozzátartozó tel-
kekkel együtt eladta. Az ügy szóba kerülván a
megyei közigazgatási bizottság előtt, ez rögtön in-
tézkedett, hogy az iskola a vevőtől visszazerez-
tessék. A bizottság a bíró ellen fegyelmi vizsgálá-
tot indított.

Kaliforniában nemrég az erdők egy ősi la-
kóját, patriarkháját a „Vén Mózes“ nevű fát vág-
ták ki. E fa gyűrűinek számából ítélve 4840 éves
lehetett. Törzse olyan vastag volt, hogy 300 em-
ber elférhetett benne. Aprófája legnagyobb része
San-Franciscoba vándorolt.

Hibaigazítás. Mult számunkban a Széchenyi-
kör állandó rovatának negyedik bekezdéséből több
szó kimaradt; e bekezdés helyreigazítása így ol-
vasandó:

„Az igazgató választmány kedden Lévay
István zene- és képzőművészeti szakválasztmányi
elnök leköszönése miatt ült össze stb.“

mékben igazságban s az életreállításában? — Ez
nem cosmos! Ez discosmos, ez a cosmos dishar-
monijája!

Hallom egy ezred év előtt élt életbölcész
és egy korombeli nagy természetbölcész ajkairól
a meglepően összhangzó tételt: „Küzdés az ember
élete a földön!“ (Hiob) és „Minden lény, de főleg
az ember születésétől haláláig a létért való küz-
delemre van utalva! S e küzdelem maga az élet!“

Küzdelem, létért való küzdelem, ez maga —
az élet! S midőn magadat önhatalmilag az élettől
feloldod, — hát ez, ez is — élet? Nem, nem.
Alig merem kimondani: ez öngyilkosság! Mily ret-
tenetes találkozás két fogalomnak! Mily borzasztó
találománya az embernek? Tehát nem élet, tehát
nem küzdelem!

Ama bölcészek után az egész tudós világ
viszhangozza: „Küzdés, harc az élet! Igazság ez,
melyet le nem küzdhetsz.“ Harc az élet; s mi
küzdök, harcokosok vagyunk, közkatonák, tisztek...
tábornokok. Nagy szegény a háboruban a desertá-
lás! rut és megvetett. Hát ti az élet szökevényei
mit mondtok hozzá? Nem küzdtek, nem küzd-
tok és nem küzdhetek! Ti az élet kivételei vagy-
tok, szökevények?!

Mily nagy disharmoniát fedeztünk fel a szép
összhangzó cosmosban, s a rendező — alig
hinne az ember! — maga az — a természet fel-
lett, az ember.

Az összhangzat megzavarásának a szervezet-
ben betegség a neve.

Az öngyilkosság betegség. Az emberiség nagy
betegsége, ma már epidémia!

Csak fölismernek az orvosok s tudnák gyógy-
szerét!

Bizalmatlanság önmagához, — ez a járvány
első oka; a munkaiszony a második. Az ott az
apa, ez az anya; az élet ad, ez táplálja a szörny-
szülöttet, — az öngyilkosságot.

Küzdés az élet! — és nincs bizalom benned,
ember, a küzdéshez? Hah! ez gyávaság volna.
Hát miért nem küzdenél? Hisz öröm az élet!
Élted első, második, harmadik s tán negyedik fel-
vonása is szomorú gyász volt. Küzdj tovább!
Az ötödik felvonás — bizzál, bizzál! — gyöze-
delmet ad s tán oly kárpótlást, hogy érte még
egyszer szívesen lejátsszanád a négy első szomorú
felvonást. Ismerd fel! Ez az élet mestersége, több:

művészete, tudománya. De ehhez erő kell; a gyá-
vasággal nem szövetkezik.

„Ábránd az élet megrontója, mely kancsal
szemekkel festett egékbe néz.“ Képzeld, hypo-
chondria bizalmatlanságot szült benned, és ez el-
erőtlenített; nem tudsz küzdeni. Boldog lenni ki-
vánssz — erőnek erejével. Jogosult a cél. S ha
adott a világ ura célt, adott eszközöket is. Föl
ezekkel a küzdelemre! Tied a babér, tied a bol-
dogság. S ha tudnád, mily kevés alkotja meg az
élet boldogságát! Ha értenéd az élet művészetét!
Nézd az erdő lombja közt félszkelő madárkát: tel-
jesen boldog! Mérd meg, számítsd ki a létét moz-
gató feltételeket. Kevés az; de küzd és — boldog.
Aide toi, et Dieu t'aidera!

A járvány tápláléka: munkátlanság, munka-
iszony.

Kinek egészséges gyomra van nem érzi,
hogy gyomra van. Ki gyomrát elrontotta, erősen
érzi gyomrát s mindig gyomrára gondol.

Kit munka köt le, nem veszi észre az idő
röppenését. Annak, ki az időt méregeti, lassan s
kinosan mulnak el percei.

Munka a küzdés anyaga. Ez a járvány
gyógyszere. Küzdés az élet! Fejtsd ki tetterejét
az élet ez anyagon, a munkán! A járvány így
gyógyítva lesz. Előáll az egészség s nyomában
terem: az élet boldogsága.

Lássuk illusztrációját!

Egy angol lordnak spleen-je van. Hivatja az
orvost: „Segítsen rajtam, vagy ha nem teheti, kész
vagyok szívemnek irányozni revolveremet!“

— Mylord! Tegyen körutat Európában.

— Megtettem. A spleen még nagyobbodott.

— Tehát nem használt. Tud-e valami mes-
terséget, mely után kényerét szerezhetné?

— Nem szorultam rá. A kényeren kívül az
életnek még sok kényelmével rendelkezem.

— Tud-e lovagolni?

— Ebben Albion kevés nemese versenyez
velem!

— Kövesse hát tanácsomat. Álljon be a
szomszéd postamesternél postalegénynek egy egész
évre. Csak abból szabad élnie, mit ez állása nyújt,
lemondva lordsága minden jövedelme- és kényel-
méről. Még ez mentheti meg.

A lord beáll.

Egy év mulva a spleen megszűnt. S az or-
vos jutalmul kapja ez év jövedelmét, husz ezer
sterling fontot.

Apák, anyák, nevelők, tanítók! A tudomány-
ban nincs hiány. Ez szédítő magasba emelte a
XIX. század emberét. Egyben van hiány: az em-
berek nem ismerik a lét, az élet alapját, elemét,
a küzdelem, melynek anyaga a munka. Tanítsátok
meg gyermekeiteket ez alapra. Tanítsátok meg az
élet művészetére. Tanítsátok meg a munkára.
Mert ez az élet emeltyűje! Agoston Károly.

Visszaemlékezések.

Válás.

Midőn nekünk válnunk kellett —
S a gözkocsi készen állt,
Úgy remegtél! s nagyokogva
Említgetted a halált . . .

Pillantásod olyan bús volt!
Szép szemed úgy könnyezett!
S esedkelve arra kértél:
„Ne felejtse el Lillydet!“

Felhők szálltak el fölöttünk
S sűrűn röpkedett a hó;
Némán álltunk egymás mellett:
Ajkunkon elhalt a szó.

Fájt a szívem, mikor végre
A mély csöndet megtörém:
„Csöngtetek már; szállj be üdvöm,
S úgy szeress, mint téged én . . .“

Még egy végső lángtekinet,
Még egy hó kézzorítás . . .
S nyög a mozdony. — „Isten veled!“
Óh mi kínos indulás! . . .

Messez robot már a vonat,
De még dül a lelki harc; —
Sötét füst közt ott int még egy
Fehér kendő . . . fehér arc . . .

A kik láttak válni minket,
Ilyen búsan, nehezen, —
Mind azt mondták: „Hej e kettőt
Megöli a szerelem!“

Pedig ahogy! — Hét se mult el,
Máris szörnyen hült a láng,
S két hét mulva kigyógyulva —
Animóval táncolánk . . .

Ahmed.

Aus dem Sitzungssaale der Stadtrepräsentanz.

Die, vorigen Mittwoch eröffnete Sitzung der Stadtrepräsentanz, über welche wir in der vorigen Nummer ausführlich referirten, wurde Donnerstag und Samstag fortgesetzt.

An der Tagesordnung befand sich das Budget für das laufende Jahr.

Bevor jedoch dieser Gegenstand zur Verhandlung gelangte, wurden zwei Beschlüsse angetragen.

U. z. beantragt Repräsentant Lasztokey, daß die silberne Hochzeit ihrer Majestäten auch seitens unserer Stadt festlich begangen und behufs Feststellung des Modus eine Commission entsendet werde.

Der Antrag wird angenommen und mit der Durchführung der Bürgermeister und Obernotar betraut.

Repräsentant Müller stellt einen, auf die Auspflasterung des Marktplatzes bezüglichen Antrag, welcher aber mit Hinweis auf den Umstand, daß die Reihenfolge der vorzunehmenden Auspflasterungen bereits festgesetzt ist und ein ähnliches Gesuch einiger Hauseigentümer der oberen Vorstadt erst jüngst aus eben dem Grunde abgewiesen worden ist, nicht angenommen wurde.

Hierauf gelangte endlich das Budget zur Verhandlung, welche im Vergleiche mit den vorjährigen Debatten, diesmal einen ziemlich ruhigen Verlauf hatte.

Zu größeren Debatten gab überhaupt keine Position des Kostenveranschlagtes Anlaß. Nichtsdestoweniger gibt es gewisse Posten, welche den Herren Repräsentanten von Jahr zu Jahr Gelegenheit bieten altbeliebte Themas zu variiren.

Ein solches ist bekanntlich die Angelegenheit der Straßenbeleuchtung. Wie alljährlich so hatten wir auch diesmal Gelegenheit aus längeren Reden zu entnehmen, daß an einem gewissen Abende — das Datum ist uns leider entfallen — eine Laterne auf der Vorstadt ein miserables Licht verbreitete, während eine andere irgendwo genug impertinent war, nicht angezündet zu werden. Bisweilen werden noch auch die Kalendermacher und der gute Mond in Mitleidenschaft gezogen und zum Schluß der Stadthauptmannschaft dringend anempfohlen, sich die Sache ans Herz wachsen zu lassen, und den Unternehmer vorkommenden Falles strengstens zu bestrafen.

So geht dies von Jahr zu Jahr; doch haben diese periodischen Zündreden bisher noch immer keine tadellose Entzündung der Laternen zu bewirken vermocht, was in Zukunft anders sein wird, inwiefern der Herr Stadthauptmann erklärt hat, jede vertragswidrige Unregelmäßigkeit von nun an energisch und vertragsmäßig zu ahnden.

Im Zusammenhange mit der Position: „Unterstützung der Armen“, wurde die Frage des Bettelwesens in Berathung gezogen.

Wir haben in der vorigen Nummer berichtet, daß diesbezüglich prinzipiell der Beschluß gefaßt wurde, das Bettelwesen durch die Einführung eines zur Erhaltung der Bettler bestimmten Gemeinde-Zuschlages gänzlich abzuschaffen.

Wie wir lesthin im Leitartikel zu entwickeln Gelegenheit hatten, lagen diesem, ganz unvorbereitet gefaßten Beschlusse keine konkreten Daten zu Grunde und konnte man daher in der Hitze des Wortgefechtes bezüglich der Zweckmäßigkeit und Opportunität einer solchen Ablösung der Bettelplage noch nicht im Klaren sein.

Denn ob es unter den vorherrschenden Umständen gerathen ist, die Lasten mit einem vierprozentigen Zuschlage — denn ungefähr diese Höhe wird in Anspruch genommen werden müssen — zu vermehren? ist eine Frage, welche sehr Wenige mit „Ja“ beantworten dürften.

Ueberhaupt war zu diesem entscheidenden Schritte derzeit auch nicht die zwingende Nothwendigkeit vorhanden; war doch die Intention der ursprünglichen Antragsteller, welche Intention auch seitens der Repräsentanz adoptirt worden ist, die: das Bettelwesen zu regeln, nicht aber durch Einführung eines separaten Gemeindezuschlages dasselbe abzuschaffen; Dinge die sehr verschieden sind.

In der That wußte man dann mit dem prinzipiell gefaßten Beschlusse nicht, was anzufangen. Die Sache sollte schon mit dem Budget meritorisch verhandelt werden. Als sich aber dieselbe in ihrer wahren Gestalt zeigte und man sah, daß dieselbe nicht so leicht abzufertigen sei, so half man sich durch den antiken weisen Spruch: „Forma dat esse rei,“ und überwieß die ganze Angelegenheit behufs Ausarbeitung eines entsprechenden Elaborates, dem Stadtmagistrat.

Unserer Ansicht nach sollte dies umgekehrt der Fall sein, d. h. Anträge von solcher Wichtigkeit, sollten ehe dieselbe zum Beschlusse gelangen, detaillirt begründet, deren Zweckmäßigkeit mit konkreten Daten nachgewiesen werden. Dann wäre es am Platze, die Sache dem Magistrat oder einer Commission behufs Zusammenfassung der bereits ausgesprochenen Ideen, zu überweisen.

Nun, wir werden sehen, wie sich die Sache gestalten wird.

Correspondenzen.

Aus Bartsfeld, im Jänner 1879.

Vor Jahren starb hier ein Menschenfreund, der es mit der Menschheit so gut gemeint, wie es Wenige thun, denn er hinterließ sein Vermögen zum Wohle der Kinder. Dies war Krumpfholtz, dessen Name hier wohl bekannt, doch dessen Intention von den Berufsleuten

nicht gehörig aufgefaßt oder nicht gewürdigt wird. Er vermachte nämlich drei Häuser und ein Kapital von einigen Tausend Gulden, um davon eine konfessionslose Kleinkinderbewahranstalt nach Art der Preßburger zu gründen. Dies geschah bis heutigen Tag nicht; sei es weil man maßgebenden Ortes das Kapital für zu gering hielt, sei es daß die verschiedenen Auffassungen der auf dieses Benefice Anspruch habenden Konfessionen die Verkörperung der Idee verhinderten. Die Verwaltung obbenannten Vermögens ist testamentarisch der evangelischen Gemeinde anvertraut und dasselbe erreicht durch den Zuwachs der Zinsen heute die beträchtliche Höhe von 21000 fl. Bei Gelegenheit einer der Verhandlungen, die im Interesse der Gründung einer Kleinkinderbewahranstalt schon öfters gepflogen wurden, befürworteten Einige eine derartige Theilung des Vermögens, daß die betreffenden Konfessionen einen entsprechenden Antheil vom Vermögen erhalten und denselben zu ihrem eignen Interesse selbst verwalten. Dieser Antrag drang jedoch im wohlverstandenen Interesse der Stadt und im Sinne der Gründungsakten nicht durch, und bewirkte nur wieder eine Verzögerung des Inslebentretens einer für Kinder und Eltern so unendlich wohlthätigen Institution, wie es eine Kinderbewahranstalt ist.

Sollte indeß heute an die Vollstreckung der diesbezüglichen testamentarischen Verfügungen geschritten werden, so stellt sich ein wohlzuberückachtender Umstand auch wenn nicht hindernd, doch mindestens oppositionell in den Weg. Es taucht nämlich die begründete Frage auf: wollte der Stifter des Legats à tout prix eine Kleinkinderbewahranstalt nach Preßburger Muster errichten lassen, oder wies er nur auf dieses Muster, das seiner Zeit dem damaligen Zeitgeist vollkommen entsprochen haben mag, um das möglichst Beste als Zweck seiner Idee hinzustellen. Es ist kaum anzunehmen, daß seine Intention eine Andere gewesen wäre, als die Legatsgebende, umsomehr als die erste Auffassung leicht zum Noniens zu machen ist, dann gesetzt den leichtmöglichsten Fall, ein Theil des Kapitals ginge trotz sicherer Anlage und bei der höchsten Fruchtifizierung in Brüche, oder die kompetenten Organe zögten — wie es bis jetzt geschehen — obgleich wegen Ungenügen des Fonds oder wegen Uneinigkeit in der Effektuirung, noch lange mit dem Inslebentretenslassen der Anstalt, so wäre sie dann als neu bereits veraltet, unzeitgemäß, durch bessere Anstalten überflügelt und stände im schroffsten Gegensatz zu den edelsten Absichten des Stifters. Da wir haben heute schon Anstalten, die für das körperliche und moralische Gedeihen der Kinder bessere Garantien bieten, als die Kleinkinderbewahranstalten, und wenn auch ein Unterschied in der Aufgabe der Anstalten ist, so haben sich die Neuern durch die anerkannte zweckmäßigen, zeitgemäßen Einrichtungen so sehr verdrängt, daß man sie heutzutage als die Besten und in ihrem Wirken als alleinbestehend hält. Wir meinen damit die Fröbelgärten. — Würde Krumpfholtz heute seine Stiftung machen, so würde er wahrscheinlich ebensowenig eine Kleinkinderbewahranstalt gründen wollen, wie man in spätern Zeiten wahrscheinlich eine noch bessere Institution haben wird, als die Fröbelgärten sind. Es hieße demnach nur in seinem Sinne verfahren, wenn man in Bartsfeld jetzt einen solchen errichten würde. Mittel sind reichlich vorhanden; denn wenn man auch allenfalls etwas vom Kapital zur Adaptirung des Gebäudes anwenden müßte, so verfügte man noch über ein solches Vermögen, wie es wenige Fröbelgärten im Entschlichen aufzuweisen hatten. Gemeinlich bildeten sich Vereine, die durch Beiträge Das zusammenbringen mußten, was man hier bereits hat. Die Opferwilligkeit der Bartsfelder dürfte darum noch auf gar keine Probe gestellt werden; und wenn man bedenkt, wie viel humanitäre Anstalten nur an dem Mangel der finanziellen Stützen Schiffbruch leiden, so ist es hier unerklärlich, daß man bis jetzt mit der Verwendung des Kapitals in einer solchen Richtung geögert und auch bedauerlich, daß man es so lange brach liegen läßt, während man damit die schönsten Resultate hätte aufweisen können. Nichten wir einen Blick in unsere Nachbarstadt Speyer, und da müssen wir sowohl der Opferwilligkeit des Publikums, als auch den glänzenden Erfolgen des Vereines volle Anerkennung zollen. Wir haben Kapital und haben Häuser, während die Speyerer Ersteres durch Beiträge bilden, und Letzteres erst bauen mußten; sollten wir da zurückbleiben, wo es sich noch dazu um unser eigenstes Interesse handelt? Ich glaube durch das Berühren dieses Themas aus der Seele vieler Eltern und Kinderfreunde gesprochen zu haben, und befürchte nicht, daß sich auch nur eine Stimme gegen einen solchen Antrag erheben würde. — Dieser Impuls wird hoffentlich genügen, um die maßgebenden Kreise ans Handeln zu erinnern; und es kann ihnen bei Errichtung eines Fröbelgartens nicht genug warm ans Herz gelegt werden.

Tagesneuigkeiten.

Aus Soóvár. Die, vorigen Samstag abgehaltene Unterhaltung der Soóvárer Feuerwehr war vom schönsten Erfolge begleitet und machte den Herren Arrangeurs alle Ehre.

Man kann sich nicht leicht eine gemüthlichere geistliche Zusammenkunft, ein animirtes Tanzkränzchen, und ein, an erheiterten Glückszufällen reicheres Tombolapspiel denken.

Soóvár hat auf diesem Felde bereits Vieles geleistet und ist es daher kein Wunder, daß außer der dortigen schönen Damenwelt auch die hiesige vertreten war, ebenso unsere Feuerwehr und das Offizierskorps.

Unsere Zigeunermusik bestrebt sich mit vollem Erfolg, den modernen Anforderungen Rechnung zu tragen und klangen ihre geflügelten Weisen so einladend und verlockend, daß sie sich von einer Wirkung erwiele, wie einst Hüons Elfenhorn im Palaße des Khalifen von Bagdad.

Das Tombolapspiel war reich ausgestattet mit theils nützlichen, theils Zurartikeln; unter den ersteren befand sich auch ein leibhaftiger prächtiger Hase, während die letztere Kategorie auch zwei Cylinderröhre vorfindlicher Fagon aufzuweisen hatte.

Ein niedliches kleines Mädchen zog die Nummern und es erregte allgemeine Heiterkeit, als das Schicksal einem tapferen Kommandanten hohe Damenstrümpfe, einer reizenden Dame hingegen einen Cylinderröhre von ungeheurem Kaliber bescherte.

Nach Beendigung des Tombolapspieles wurde der Tanz fortgesetzt, während in anderen Räumlichkeiten die Gläser froh erklangen und sich eine ungezwungene heitere Conversation entwickelte.

Heiter und sternenhell war auch der Himmel, als in den Morgenstunden die letzten Cymbelöne vibrierend und klagend erstarben und die Unterhaltung zum Abschlusse gelangte.

Das Programm des morgen stattfindenden Florentiner Quartett-Conzertes ist folgendes:

1. Beethoven C-moll. op. 18. Nr. 4. Allegro, Scherzo, Menuett, Allegro.
2. a) Haydn, Marcia.
b) Rubinstein, Andante.
c) Haydn, Moto perpetuo.
3. Mendelssohn, Es-dur. Adagio, Allegro, Canzonetta, Adagio, Finale.

Die feierliche Überreichung der, den Ausdruck der allerhöchsten Anerkennung enthaltenden Dekrete an die Herren Bornemisa, Soob und Palva, ging Donnerstag Nachmittags am Stadthaus in offener Magistrats-Sitzung, zu welcher sich der Feuerwehr-Vereinsauschuß, ferner sämmtliche Offiziere und Chargen der Feuerwehr und mehrere Herren aus dem Publikum eingefunden hatten, vor sich.

Der vorsitzende Bürgermeister benützte die Gelegenheit, um mit beredten Worten der obchon kurzen doch bereits thatenreichen Vergangenheit unseres Feuerwehrvereines zu gedenken, dessen Mitglieder es verstanden, sich mit Selbstaufopferung Verdienste zu erwerben, welche selbst an allerhöchster Stelle die Aufmerksamkeit auf sich lenkten; worauf der Vorsitzende die Bedeutung der Auszeichnung auseinandersetzte.

Hierauf wurden die Dekrete verlesen, welche von den Anwesenden stehend angehört und mit stürmischen Eljensrufen begleitet wurden.

Schließlich erhob sich der Präsident des Feuerwehrvereines, dem Vorsitzenden und überhaupt dem gesammten Magistrat für das, dem Vereine zu wiederholten Malen *thatsächlich entgegengebrachte Wohlwollen im Namen des letzteren Dank aussprechend.

Der Ueberreichungsakt gestaltete sich dergestalt zu einem feierlichen und und verlebte nicht auf alle Anwesenden einen erhebenden Eindruck auszuüben.

Der Széchényi-för veranstaltet am 15. Februar l. J. ein öffentliches Concert. Näheres nächstens.

Das Abendfest des hiesigen Gislauvereines, welches vorigen Sonntag bei günstiger Witterung stattfand, gestaltete sich, — wie voraussichtlich war — zu einem vorzüglich gelungenen.

Unsere sportlustigen schönen Damen, die leichtflügel und umkreist von flinken Kavaliereu grazios dahinglitten, boten einen reizenden Anblick und trugen Musikklänge, die angemessene Beleuchtung und ein brillantes Feuerwerk nicht wenig dazu bei, das märchenhafte Bild noch anmuthiger zu machen.

Die Zebner freiw. Feuerwehr veranstaltet am 16. Februar d. J. im dortigen Rathhaussaale eine Tanzunterhaltung.

Zurückgelassen. Bei Gelegenheit des am 22. Jänner im großen Saale abgehaltenen Offizierskränzchens wurde von einer Dame ein weißes Tuch zurückgelassen.

Dasselbe kann bei dem Herren Honvédlieutenant v. Mayer in Empfang genommen werden.

Der am 27. v. M. abgehaltene Jahrmarkt war sehr spärlich besucht und gab der Handelswelt und der Gewerbetreibenden wieder zu reichlichen Klagen Anlaß.

Der Circus Wagner verließ nach einmonatlichem Aufenthalte Donnerstag unsere Stadt, um mit seinen Extra-Parforce- und Galavorstellungen gelegnere Gegenden zu erfreuen.

Angenehme Erinnerungen an die schönen und graziosen Reiterreue des Circus Hüttemann und wohl auch die in den Affichen enthaltenen Reklamen lockten anfangs ein zahlreiches Publikum an, welches aber in seinen gerechten und durch die Reklamen gesteigerten Erwartungen getäuscht, gar bald gänzlich ausblieb.

Nach Serajevo!

Tagebuch-Blätter.

Von Dr. G. Szechlo I. I. Oberarzt in Serajevo.

(Schluß.)

Ich bemerkte bereits, daß meine „neue Diensteseintheilung“ mich dem Feldspitale Nr. III zur Verfügung stellte. Dasselbe, wie ebenfalls schon erwähnt, ist theilweise in dem stockhohen freundlichen aber auf türkische Weise unbegreiflich leichtsinnig erbauten Gebäude, der ehemaligen türkischen Militär-Akademie, theilweise in, von ihren Einwohnern verlassenen Privathäusern etablirt. Gleich nach meinem Eintreffen

n kivül
tanár
végzett
farsang
ilra fo-
egyleti
ág nem
arkóvét
en f. é.
eztetik.
y tagja,
n tánc-
forint-
8 krnyi
jóvedel-
5%-nak
usztá-
gyilkol-
zúlötök
madták,
Brown
y sereg
vzzsel a
vott ve-
A Duke
k a fe-
k. — A
d part-
zátónyra
tötték s
dmegyei
ugyanis
tudott
szivesen
t a dol-
ozó tel-
fűlővén a
gtön in-
szerez-
vizsgála-
osi la-
fát vag-
840 éves
300 em-
bb része
zchenyi-
ből több
egy ol-
Léay
sztmányi
S az or-
usz ezer
adomány-
emelte a
: az em-
elemét,
Tanítsá-
átok meg
munkára.
Károly.

wurde mir die im Erdgeschosse des ersten in acht Zimmern (mit einem Belag von 80, eventuell 100 Betten) untergebrachte, gemischte Abtheilung übergeben, auf welcher ich seit damals, d. i. seit 13. November den ärztlichen Dienst ganz allein versee.

Der Mangel an Militärärzten ist bei dem hohen Krankenstand, eben ein so großer, daß von dem vor-schriftsmäßigen Brauch, jede Abtheilung durch einen Chef- und einen Secundararzt versehen zu lassen, schon seit langem Umgang genommen werden mußte. Zu meinem nicht geringen Erstaunen erfuhr ich — gelegentlich der Abtheilungsübernahme — daß unter den, meiner Pflege Befehlenden sich auch der brüchigste Hadji Loja befände und begierig den Mann zu sehen, der in dem naiven Glauben unsere Armeen vernichten zu können so tollkühnen Widerstand leistete, ilte ich auf Zimmer Nr. 1, wo er von einem Posten bewacht, allein liegt, während ein zweiter Posten mit gepflanztem Bajonett vor seinem Fenster wacht.

Hadji Hafiz Loja ist ein hoher kräftiger Mann von etwa 40 Jahren. Sein ausdrucksvolles, nach orientalischen Begriffen schönes, weil scharfgeschnittenes Gesicht, wird von einem rabenschwarzen Bart umrahmt und erhält durch die tiefblauen, unter schwarzen buschigen Brauen trotzig hervorblickenden Augen, einen eigenthümlichen Ausdruck. Seine Kleidung ist die der niederen Volksklasse, der er nach Geburt und Stand auch angehört. Von einer nach Mekka gemachten Pilgerfahrt zurückgekehrt, die ihm den Beinamen „Hadji“ eintrug, widmete er sich nach nothdürftiger Bewältigung des Lesens und Schreibens, dem Volksunterrichte. Sieht man den einfachen Mann, so wird es schwer begreiflich, wie er so große Popularität erworben und so große, man kann wohl sagen diktatorische Gewalt an sich reißen konnte; beginnt er aber zu reden, wobei sein sprechendes Auge bligt und jede Muskel seines Gesichtes leidenschaftlich die Rede begleitet, so wird der Einfluß den er, als Volkredner comme il faut auf rohe Massen ausübte, leicht erklärlich. Seiner Wichtigkeit ist er, wenn auch auf etwas naive Weise, genügend bewußt; was ebenso aus der beinahe herablassenden Weise, mit welcher er den durch mich zum täglich erneuerten Verband ohne jeden Dank empfängt, als auch aus einer, für seinen Bildungsgrad charakteristischen Auserung erhellt, die er dieser Lage vor mir gethan. Er wollte mir nämlich begreiflich machen, welche große Rolle er gespielt und um mir dies besser zu veranschaulichen, sagte er: „Selbst Fazly Pascha (der reichste und angesehenste Mann Serajevo's) war neben mir nur so groß“ und deutete dabei mit der Hand ungefähr bis zur Höhe des Bettrandes. Gewiß eine originelle Abschätzungsmethode.

Es dürfte wohl allgemein bekannt sein, daß er verwundet, durch Verrath in unsere Hände gerieth. Die Kugel, welche sein linkes Fußgelenk durchbohrte, stammt aus seinem eigenen Gewehr, das sich zufällig entlud als er, daselbe mit nach Abwärts gerichteter Laufes tragend die Konakstiege herunterstieg. Obwohl Anfangs wegen der hochgradigen Vernachlässigung der Wunde, nicht die mindeste Hoffnung vorhanden war ihn ohne Amputation zu erhalten, in welche er jedoch trotz des dringenden Anrathens des damals hier weilenden Prof. Neudörfer unter keiner Bedingung willigen wollte, so hat sich sein Zustand gegenwärtig doch derartig gebessert, daß ich — bei allerdings langwierigem Wundverlaufe — eine spontane Heilung nicht nur für möglich, sondern sogar für sehr wahrscheinlich, — ja in Berücksichtigung der starken Körperkonstitution des Patienten, beinahe für gewiß halte.

Mich aber, den ein seltsames Schicksal aus weiter Ferne hieher geworfen, um den Mann der uns so viel gekostet zu pflegen, möge ein guter Stern baldigst und jedenfalls noch vor seiner vollkommnen Heilung wieder zurückführen in die theure Heimath, zurück aus dem unwirthlichen „Neu-Oesterreich!“

Szerkesztői üzenetek.

K. B. urnak helyben. Hangulatteljes cikkének szives engedünk volna tért, de tárca-rovatunk már előzetesen igénybe volt véve.
C. . . . s urnak helyben. Térészüke miatt csak a jövő számban közölhetjük.

Fruchtpreise vom 31. Jänner 1879.

Woggen per 100 Kilogr.	fl.	5.—	5.75
Wexen " 100 "	"	7.—	8.—
Gerste " 100 "	"	5.—	6.50
Hafser " 100 "	"	3.25	3.75
Wais " 100 "	"	—	—
Erbsen " 100 "	"	6.—	8.—
Linsen " 100 "	"	5.—	8.—
Büfolen " 100 "	"	6.50	7.50
Erdäpfel " 100 "	"	1.50	—

Die in **Frag** am 29. Jänner gehobenen Zahlen: **6, 34, 64, 16, 49.**
Die nächste Ziehung ist am 12. Feber 1879.
Die in **Ofen** am 25. Jänner gehobene Zahlen: **35, 17, 4, 77, 53.**
Die nächste Ziehung ist am 8. Feber 1879.

Felelős szerkesztő: **Kyss Géza.**
Kiadó-tulajdonos: **Az Eperjesi Bankegylet.**

Bérleti hirdetés.

A nagymélt. V. és közokt. m. kir. ministe-rium 1879. évi januárhó 12-én 33133/1878 sz. a. kelt elhatározása folytán közhírré tételük, misze-

rint a magyar tanulmányi alap tulajdonához tar- tozó, Sárosmegyében Eperjes városához 16 kmtr-nyire fekvő Boroszló határbeli tagosított, kellő épületekkel felszerelt birtok, mely áll: 21025/1200 hold belsőségből, 489379/1200 hd. szántóföldből, 16410/1200 hd. kaszáló, 76500/1200 hd. legelő és egyebekből összesen 585205/1200 holdból, egy a mérki határban levő a boroszlóival tagos régi szántóföldekből 1291082/1200 hold együtt 71584/1200 holdban f. 1879. év aprilishó 1-ső napjától fogva, hat esetleg kilenc egymásutáni évre újabban bérbe adatik. — Ezen bérletre határozott 50 kros bélyeggel ellátott zárt ajánlatok melyekben a hold száma vagy általánosan megajánlott évi bérösszeg betűkkel is kiirandó és kijelentendő, hogy ajánlattevő a feltételeket ismeri, s az ajánlat beadá-sával magára nézve kötelezőknek tartja f. é. febr-uarhó 17-ik napja, déli 12 óráig Abaujmegye Alsó-Mislye helyiségében székülő közalapítványi kir. főtisztviségnél adandó be, s ehhez bánatpénzül 715 frt esatolandó, mely az elfogadott ajánlat felére óvadekul a szerződés aláírásakor kiegészítendő lesz, a kisebbségben maradtak bánatpénze azonnal az eljárási jegyzőkönyv berekesztése után vissza fog adatni.

A versenyzők közti választás a vallás és köz- oktatási m. kir. miniszter ö mmának fentartatik. Hátralekös bérlok versenyzésnek nem bocsájtanak, a főtisztviség előtt ismeretlenek pedig, vagyoni állapotukat s gazdasági szakképzettségüket iga- zolni tartoznak. 17 1—3

Utóajánlatok el nem fogadtatnak.
Alsó-Mislyén, 1879. januárhó 23-én.

Közalap. kir. főtisztviség.

Bérbeadó

a jakabvolyai birtok, mely áll: **360 hold szántóföld,** több mint **87 hold le- gelő** és a szüséges gazdasági- és lakóépü- letkből, **1879. aprilishó 1-től.**

A feltételek iránt **T. Toppiczér György** ügyvéd urnál értekezhetni **Kis- Szebenben.** 18 1—2

Licitations-Kundmachung.

Am 18. Feber l. J. werden alle dieje- nigen Pfänder, welche bis zum 1. Dezember 1878 unprolongirt sind im öffentlichen Lizi- tationswege im Pfandleihlokale an den Meist- bietenden verkauft. — Bis zur Licitations kann jedes Pfand prolongirt oder gelöst werden.

Pfandleihgeschäft

Hauptgasse Nr. 16.

Alle Art Pfänder werden wie bis nun belehnt. 13 2—2

Verpachtung.

Mein Gutsantheil in Herhej an der Tapoly gelegen, enthaltend 200 Joch Feld incl. Weide bin ich willens vom 1. April a. c. in Pacht zu geben. Auskunft erteilt Makay Pál in Zeben und Johann Breitkopf in Lapispatak.

Makay Josef,
Herhej, letzte Post Kurima.

7 3—5

Heiratsantrag.

Ich bin 28 Jahr alt, kathol. Relig., mittl. Statur, in sehr guter Stellung und suche ein einfach, schlichtes Mädchen aus einer bürgerlichen Familie zu ehelichen. Gütige Anträge mit Beischluss der Photographie unter; „A. Z. 52“ post rest. Wien, Wäring.

Zu verkaufen.

4 Joch 33 □ Aflaster Wiesen I-mae Classis im Unter-Kellemeser Dotter sind aus freier Hand zu verkaufen. — Zu erfragen bei Dr. Johann Riszdorfer zu Soóvár. 12 2—3

Seit 1. November 1878

beträgt das Postporto für Pakete bis zu 5 Kilo Brutto von Triest nach jeder Poststation in Oester- reich-Ungarn bloß 30 Kr. und bietet sich für Je- dermann Gelegenheit, Kaffee, Meis, Süßrüchte, Ge- müse etc. in kleineren Quantitäten zu en gross Preise zu beziehen.

1 Ma. Ceylon feinstes Perl-Kaffee per Kilo fl. 1.80
1 Ma. Ceylon feinstes Plant-Kaffee per Kilo fl. 1.70
1 Ma. Ceylon feinstes nativ Kaffee per Kilo fl. 1.30
1 Ma. Arab echter Mokka-Kaffee per Kilo fl. 1.50
1 Ma. feinstes Java-Kaffee per Kilo fl. 1.45
versende in Säcke à 4%, Kilo Netto unter Nachnahme des Betrages.

Ausführlichen Preis-Courant sende auf Ber- langen franco. 211 8—10

C. Singer, Triest.

General-PAUL
Wien

Depot
ECKARDT
III.
Heumarkt 7.

Ausstellung 1876 Philadelphia gegen sämtliche Concurrenz der Welt der einzige erste Preis.

Möller's Thran in dessen eigenen Fabriken an den Fangplätzen, den Lofotten-Inseln (Norwegen) aus frischen, ausgesuchten Lebern bereitet, ist von **blassegelber natürlicher Farbe** bei angenehmem olivenöartigen Geschmack fasst geruchlos und kann vermöge seiner leichten Verdaulichkeit selbst von den schwächsten Magen vertragen werden.

Der Thran wird vom Fabrikanten selbst in Flaschen gefüllt und mit Original-Etiquette und Capsel versehen, ist daher das einzige Product seiner Art, bei welchem jede wie immer geartete Fälschung und Manipulation von Seite der Zwischenhändler ausgeschlossen wird; dem Consumenten wird somit eine erhöhte Garantie geboten, ein reines Naturproduct zu erhalten mit allen seinen ihm ursprünglich inwohnenden heilenden Eigenschaften, die sich bei Krankheiten, wie: **Brust- und Lungenleiden, Scropheln, Drüsenkrankheiten, Schwächlichkeit etc.,** vorzüglich bewähren. 173 9—12

Um dem vom grossen Publikum gehegten Vorurtheile zu begegnen, dass „branner Thran“ medic- nisch wirksamer sei als die **blassegelben** sogenaun- ten weissen Sorten, so empfehle die jeder Flasche beiliegende Abhandlung über Thran seine Berei- tung und Verfälschung einer geneigten Beachtung. General-Depot in Wien: **Paul Eckardt, III. Heumarkt 7.** Preis per Flasche ö. W. fl. 1.

Depot in Eperjes: **Isépy Gyula,** Apotheker.

FRIEDMANN ARMIN EPERIES,

Hauptgasse Nr. 325, vis-à-vis dem „schwarzen Adler.“

Kalapakok,
ingek, gallérok, nyakravalók, esernyók
és
esököpenyek,

nemkülömben minden e szakba vágó czik- kek a legdusabb választékban.

Női felöltök, paletotok, porköpenyek
és mindenféle

uri- és gyermek-ruhák
és bundák.

186 9—12

Hü te,
Hemden, Krägen, Cravaten,
Regenschirme u. Regenmäntel

ebenjo
alle in dieses Fach schlagende Artikel in reich- haltigster Auswahl.

Damenröcke, Paletots,
Staubmäntel.

Herren- und Knaben-Kleider
und Pelze.

Mässige Preise, solide Erzeugnisse.